

Piše: Igor Isailović

Offshore

Egzotični naziv za oblik organizovanja privrednih društava u legislativama koje obično imaju poreski preferencijalni sistem u Srbiji ima jako pežorativno značenje, koje mudrim novinarima, ekonomskim „ekspertima“ a posebno političarima ukazuje na mutne i nezakonite aktivnosti.

Pravi ekonomski eksperti pojam *offshore* definišu kao poslovne mogućnosti koje su raspoložive u drugim državama a koje se inače ne mogu koristiti u vlastitoj državi. U bukvalnom prevodu reč *offshore* znači „udaljeno od obale“ ili „na drugoj strani okeana“. Na primer, legislativa američke države Delaver pruža određene pogodnosti samo osnivačima koji nisu Amerikanci. Dakle, ono što je za nas *offshore* nije *offshore* za Amerikance.

Offshore društvo jeste **LEGALNO** privredno društvo koje je osnovano u skladu sa važećim materijalnim pravom države u kojoj se osniva navedeni oblik organizovanja privrednog društva. Imajući u vidu da je privreda naše zemlje liberalizovana, to dalje znači da naš državljanin bez bilo kakvih ograničenja može osnovati *offshore* privredno društvo u bilo kojoj legislativi na svetu.

Razlozi za osnivanje *offshore* društava su brojni i nikada nisu univerzalni. U ljutoj tržišnoj utakmici, svaki privrednik teži da

pojednostavi i optimizuje svoje poslovanje. Razlog osnivanja *offshore* privrednog društva npr. u Holandiji (Holandskim Antilima) jesu brojne povoljnosti koje Holandija ima kao zemlja Evropske Unije. Osim toga, Srbija je sa Holandijom potpisala bilateralni ugovor o zabrani dvostrukog oporezivanja tako da se dividenda, ukoliko je NL društvo osnivač SER društva, i obrnuto, oporezuje sa samo 5%. Stoga je dobijanje sertifikata EUR 1 bitan element poslovanja. Jeftini finansijski krediti u ovoj visokorazvijenoj evropskoj državi ozbiljan su razlog zašto se naši državljanin odlučuju za osnivanje *offshore* društava u ovoj legislativi.

S druge strane, u nekim legislativama osnivanje *offshore* društva ima za cilj da vlasnik društva bude anoniman za javnost. Poslovanje kroz kompaniju sa anonimnim vlasnikom obično ima za cilj da se ne otkrije ekonomska moć društva kao ugovorne strane. Na primer, kada bi velika multinacionalna kompanija bila zainteresovana za kupovinu određene nepokretnosti to bi sigurno podiglo apetite prodavcima, pa je legitimno da se transakcija realizu-

Offshore društvo jeste LEGALNO privredno društvo koje je osnovano u skladu sa važećim materijalnim pravom države u kojoj se osniva navedeni oblik organizovanja privrednog društva. Imajući u vidu da je privreda naše zemlje liberalizovana, to dalje znači da naš državljanin bez bilo kakvih ograničenja može osnovati offshore privredno društvo u bilo kojoj legislativi na svetu.

je kroz anonimnu kompaniju. Naravno, anonimnost kompanije je uslovna jer uvek postoje organi koji imaju uvid u to ko je vlasnik navedene kompanije.

Određena lica zbog svoje lične bezbednosti svoj imetak „kriju“ iza *offshore* kompanija, takođe uslovno jer je vlasnička struktura uvek dostupna poreskim organima.

Poslovanjem preko *offshore* kompanije obično se imputiraju neke nezakonite ak-

tivnosti kao što su pranje novca, korupcija ili tome slično. To svakako nije isključeno, ali sve je izraženija namera ovih legislativa da imperativnim propisima uklone bilo kakve mogućnosti za nezakonite aktivnosti. Te imperativne odredbe su takve da su obično restriktivnije od lokalnih zakonodavstava. Banke koje otvaraju račun za *offshore* društva takođe imaju imperativne propise koji su stroži od lokalnih. Sama

Određena lica zbog svoje lične bezbednosti svoj imetak „kriju“ iza offshore kompanija, takođe uslovno jer je vlasnička struktura uvek dostupna poreskim organima.

procedura otvaranja računa za *offshore* društvo traje i po nekoliko meseci sve dok se ne završi detaljno ispitivanje poslovanja (*due dilligence*) za stvarnog vlasnika račun (tzv. *beneficial owner*).

Srbija kao offshore zona

Upravo iz neznanja ili nedostatka kreativnosti nismo čuli ideju da Srbija postane specifična *offshore* zona sa *sui generis* rešenjem. Ukoliko bi Srbija postala *offshore*

zona nalik američkoj državi Delaver, mogla bi da ima ozbiljnih budžetskih prihoda. Na primer, kada bi naš poreski sistem identifikovao transakcije koje nemaju veze sa domaćom privredom i domaćim državljanima i njih posebno poreski tretirao sa jako niskom poreskom stopom nalik poreskim stopama kakve su npr. na Malti, smatram da bismo imali toliko velike prihode da bi svi ostali fiskalni nameti bili zasenjeni. Na

primer, ukoliko bi turski rezident osnovao *offshore* društvo u Srbiji koje bi bilo društvo s posebnom namenom (SPV-*special purpose vehicle* tj. termin koji se u investopediji koristi da označi određenu osnovnu delatnost) za određenu transakciju koja se *de facto* ne dešava u Srbiji već u drugoj legislativi (SPV kupuje tursku robu i prodaje je u Nemačkoj), naša bi zemlja mogla da propiše porez na dobit od samo 3% + porez na dividende od dodatnih 2%. Nivo transakcija sa ovim optimalnim poreskim

sistemom bio bi impozantan jer bi Srbija postala magnet za tranzitiranje. Naime, Srbija sada nema obaveza prema EU i u periodu tranzicije domaće finansije bi bile znatno osnažene ukoliko bismo imali dodatne prihode uz ovu, rekao bih, veoma smelu liberalizaciju.

Dakle, slažemo se da termin *offshore* deluje egzotično, ali za one koje znaju šta predstavlja on je samo jedan od uobičajenih načina organizovanja poslovanja. Naime, najveće svetske kompanije, trustovi i koncerni organizovani su tako da holding društva budu *offshore* društva ili tako da bar polovina privrednih društava budu u *offshore* legislativi. Sam postupak smanjenja kapitala, povlačenja kapitala ili bilo koja aktivnost koja ima za cilj organizovanje i restrukturiranje unutar poslovne grupacije daleko je jednostavniji i optimalniji od domaćeg zakonodavstva, i to je jedan od najčešćih razloga za ovako poslovanje. ▢

Igor Isailović, advokat